

AI-geletterdheid bij de overheid: wat je nu moet weten

Veel medewerkers experimenteren inmiddels met AI-tools als ChatGPT. Maar incidenteel gebruik betekent nog niet dat iemand AI-geletterd is. En dat is relevant, want de Europese AI Act verplicht organisaties om medewerkers aantoonbaar op te leiden in verantwoord AI-gebruik.

Wat betekent dat concreet voor jouw organisatie? En hoe zorg je dat medewerkers voldoende AI-geletterd zijn? In dit artikel delen we wat overheidsorganisaties nu moeten weten over AI-geletterdheid én wat wij in de praktijk zien bij gemeenten en andere publieke organisaties.

De AI Act

De Europese AI Act is sinds 2024 gefaseerd ingevoerd. De wet stelt regels aan het gebruik van kunstmatige intelligentie, ook binnen overheidsorganisaties. We behandelen in dit artikel niet de volledige wetgeving, maar mocht je meer willen weten, dan moet je [hier](#) zijn. Of nog beter: vraag ernaar bij je CISO. Wat betekent dit concreet voor organisaties binnen de publieke sector? De AI Act bepaalt dat je organisatie verplicht is om medewerkers aantoonbaar op te leiden op het gebied van AI-geletterdheid. Maar hoe doe je dat? En wat is AI-geletterdheid precies?

AI-geletterdheid: wat is dat?

AI-geletterdheid gaat verder dan alleen technologie. In de praktijk draait AI-geletterdheid om:

- **Begrijpen** wat AI is, maar ook wat het niet is
- AI **toepassen** in dagelijkse werkzaamheden, bijvoorbeeld voor samenvattingen, beleidsanalyses of klantcontact.
- AI-output **kritisch beoordelen** op juistheid, volledigheid en risico's
- **Verantwoord** omgaan met privacy, bias en maatschappelijke impact
- **Blijven leren**, omdat AI zich blijft ontwikkelen

Waarom AI-geletterdheid belangrijk is

Zonder voldoende AI-geletterdheid ontstaan risico's. Denk aan het delen van privacygevoelige informatie in AI-tools, het overnemen van onjuiste output of het gebruik van AI zonder kritisch oordeel. Juist binnen de overheid vraagt verantwoord AI-gebruik daarom om duidelijke kennis en vaardigheden.

AI-geletterdheid verschilt per rol

Oké, je weet nu dat de AI Act bepaalt dat je medewerkers zich moeten ontwikkelen in AI-geletterdheid. Maar wat moeten medewerkers dan kennen en kunnen? Dat verschilt per medewerker en rol binnen de organisatie. Een beleidsmedewerker die AI gebruikt voor samenvattingen heeft andere kennis nodig dan een IT-specialist die AI-systemen beoordeelt of implementeert. De AI Act geeft daarvoor twee aanknopingspunten:

1. **Niveau:** rekening houden met de technische kennis, ervaring, opleiding en onderwijs van de medewerker.
2. **Context:** rekening houden met de situatie waarin AI-systemen worden gebruikt én met de personen of groepen voor wie die systemen worden ingezet.

Organisaties moeten dus leerroutes aanbieden die aansluiten op het dagelijkse werk, de rol en de context van medewerkers.

In de praktijk betekent dit dat één generieke AI-training niet voldoende is. Medewerkers hebben verschillende rollen, verantwoordelijkheden en risico's. Daarom kiezen steeds meer organisaties voor functiegerichte leerroutes.

Benieuwd hoe andere overheidsorganisaties dit aanpakken?

Tijdens onze workshop op Overheid360 laten we zien hoe overheidsorganisaties AI-geletterdheid organiseren in de praktijk, welke keuzes zij maken in leerroutes en waar organisaties vaak tegenaan lopen.

Je hoeft het niet alleen te doen

De vraag is voor veel organisaties niet óf ze met AI-geletterdheid aan de slag moeten, maar hoe ze dit praktisch en aantoonbaar organiseren. Onze L&O-adviseurs helpen overheidsorganisaties met de inzet van leerroutes die aansluiten op de AI Act én de dagelijkse praktijk van medewerkers.

SEP helpt overheidsorganisaties al jaren met digitale vaardigheidstrajecten en vertaalt AI-geletterdheid naar praktische leerroutes voor medewerkers en leidinggevenden. Plan vrijblijvend een [demogesprek](#) in en krijg advies waar je direct mee verder kunt.

